

Luthers företal till Paulus brev till romarna

[Spara som PDF](#)

Detta brev är skriften framför alla andra i Nya testamentet. Det innehåller evangelium i all dess klarhet och renhet och är väl värt, att en kristen inte blott kan det utantill ord för ord utan dagligen tar för sig därav såsom av ett själens dagliga bröd. Ty brevet kan aldrig bli för mycket eller för väl läst och begrundat. Ju mer man ägnar sig däråt, dess kostligare blir det, dess härligare smakar det.

Därför vill jag också ägna mina krafter åt det och genom detta företal, efter den nåd Gud gett mig, öppna vägen till det, så att det må bli lättare förstått av var man. Ty hittills har det svårligen fördunklats genom utläggningar och mångahanda funderingar, och ändå har det i sig självt ett flödande ljus, ensamt tillräckligt att belysa hela Skriften.

För det första måste vi lära oss att förstå apostelns språk och veta, vad S:t Paulus menar med lag, synd, nåd, tro, rättfärdighet, kött, ande och liknande ord, ty annars får man ingen nytta av läsningen.

Det lilla ordet lag får du här inte förstå så, som om det gällde en mänsklig förordning, d.v.s. en föreskrift om vad man skall göra och inte göra. Mänskliga lagar uppfyller man ju, om man blott handlar efter lagens föreskrift, även om hjärtat inte är med. Gud dömer efter hjärtegrunden. Därför reser hans lag också krav på hjärtegrunden, och han låter sig inte nöja med blott gärningar, utan straffar snarare som hyckleri och lögn sådana gärningar, som inte görs av hjärtat. Därför kallas i Ps. 116:11 alla människor lögnare, emedan ingen av hjärtat håller eller kan hålla Guds lag. Ty var och en finner hos sig själv olust till det goda och lust till det onda. Där man inte gör det goda gärna och med glädje, råder inte Guds lag i hjärtegrunden. Där finns då otvivelaktigt synd, och man förtjänar Guds vrede, även om man utvärtes uppvisar ett sken av goda gärningar och ett ärbart liv.

Av detta drar S:t Paulus i andra kapitlet slutsatsen, att judarna samtliga är syndare, och säger, att endast lagens görare är rättfärdiga inför Gud. Med det menar han, att ingen blir lagens görare genom yttre gärningar, utan säger i stället till dem i tjuogoandra versen: »Du som säger, att man inte skall begå äktenskapsbrott, du begår själv sådant brott.» På samma sätt i första versen: »Därmed att du dömer en annan fördömer du dig själv, eftersom du, som dömer

den andre, själv handlar på samma sätt.» Det är som om han ville säga: Du lever till det yttre ett vackert liv, i lydnad för lagen, och dömer dem, som inte lever så, och du vet att undervisa var och en: du ser grandet i den andres öga, men du märker inte bjälken i ditt eget öga. Ty även om du till det yttre i dina gärningar iakttar lagen av fruktan för straffet eller av kärlek till lönen, så gör du det inte gärna och med glädje och inte av kärlek till lagen, utan det sker motvilligt och med tvång. Du ville hellre göra annorlunda, om inte lagen fanns. Av detta följer således, att du i ditt hjärtas innersta är fientlig mot lagen. Vad hjälper det, att du undervisar andra att inte stjäla, om du i hjärtat är en tjuv och gärna vore det i handling, bara du vågade? I längden brukar inte heller den yttre handlingen utebli hos sådana hycklare. Alltså lär du andra, men inte dig själv; du vet inte heller själv, vad du lär, ja, du har ännu aldrig rätt förstått lagen. Dessutom förökar lagen synden, som aposteln säger i 5:20, emedan människan endast blir alltmera fientlig mot lagen, ju flera krav den ställer, som hon inte kan uppfylla.

Därför säger han i 7:14: Lagen är andlig. Vad menas med det? Om lagen gällde yttre ting, skulle uppfyllelsen bestå i gärningar. Men nu då den är andlig, uppfylls den inte av någon med mindre än att allt, som han gör, kommer från hjärtats innersta. Men ett sådant hjärta kan endast Guds Ande ge. Anden formar människan till likhet med lagen, så att hon av hjärtat fattar lust till lagen och inte längre gör allt av fruktan eller tvång utan av fritt hjärta. Alltså är lagen andlig, då den vill bli älskad och uppfylld med ett sådant andligt hjärta och fordrar en sådan ande. Där inte Anden finns i hjärtat, där förblir synd, ovillighet, fientlighet mot lagen, som dock är god, rättfärdig och helig.

Så vänj dig nu vid att säga, att det är vitt skilda ting att göra lagens gärningar och att uppfylla lagen. Lagens gärningar omfattar allt, som människan med hjälp av sin egen fria vilja och sina egna krafter gör eller kan göra efter lagen. Men eftersom hjärtat inför sådana gärningar är motsträvigt och endast motvilligt böjer sig, är alla sådana gärningar förspillda och till ingen nytta. Det åsyftar S:t Paulus i tredje kapitlet, då han säger: Av laggärningar blir intet kött rättfärdigt inför Gud. Därför ser du nu, att lärdomsljusen och hårklyvama är bedragare, då de lär, att man skall bereda sig att motta nåden genom goda gärningar. Hur kan den med gärningar bereda sig för det goda, som inte kan göra en god gärning utan olust och knot i hjärtat?

Men att uppfylla lagen är att göra dess gärningar med lust och kärlek, och att fritt, utan att lagen tvingar, leva rätt och heligt, alldeles som om inga straff eller lagar skulle finnas. Sådan håg och sådan kärlek utgjuter den helige Ande i hjärtat, som aposteln säger i kap. 5:5. Men Anden ges endast i, med och genom tron på

Jesus Kristus, som Paulus säger i inledningen till brevet. Så kommer tron endast genom Guds ord eller evangelium, som predikar Kristus, att han är Guds Son och människa, död och uppstånden för vår skull, som aposteln säger i kap. 3:25, 4:25 och 10:9.

Härav följer, att endast tron gör rättfärdig och uppfyller lagen, ty den medför Anden på grund av Kristi förtjänst. Anden åter skänker hjärtat håg och lust, så som lagen fordrar, och så framspringer alltså de goda gärningarna ur tron själv. Detta menar aposteln i kap. 3:31, sedan han förkastat lagens gärningar, så att det låter, som om han ville upphäva lagen genom tron. Nej, säger han, vi gör lag gällande genom tron, d.v.s. vi uppfyller den genom tron.

Synd heter i Skriften inte blott den yttre gärningen med våra lemmar utan allt som rör sig i hjärtat och driver till den yttre gärningen, nämligen vårt hjärtas innersta och alla våra förmögenheter. Det lilla ordet »göra» (synd) betyder alltså, att människan hel och hållen faller i och ger sig hän åt synden. Ty ingen yttre syndig gärning sker utan att människan hel och hållen med kropp och själ ger sig däri. Och framför allt ser Skriften ned i hjärtat och på roten och huvudkällan till all synd, nämligen otron i hjärtats innersta. Det förhåller sig nämligen så, att liksom tron ensam gör rättfärdig och skänker ande och håg till goda yttre gärningar, så är det endast otron, som syndar och låter köttet få makten och väcker begär till onda yttre gärningar. Så skedde med Adam och Eva i paradiset (1 Mos. 3:6).

Därför kallar Kristus otron allena för synd, då han i Joh. 16:8 f. säger: Anden skall låta världen veta sanningen ... i fråga om synd ..., ty de tror inte på mig. Därför måste det också finnas tro eller otro i hjärtat innan goda eller onda gärningar framkommer, likt goda eller onda frukter. Otron är ju roten, saven och den egentliga kraften i all synd. Därför heter den också i Skriften ormens huvud och den gamle drakens huvud, som kvinnans säd, Kristus, måste söndertrampa, såsom det utlovas åt Adam i 1 Mos. 3:15.

Nåd och gåva har olika innebörd, så till vida som nåden betyder den Guds mildhet och välvilja, som han i sig själv hyser till oss och som gör honom benägen att skänka oss Kristus och Anden med hans gåvor. Det framgår ju av femte kapitlets femtonde vers, där aposteln talar om Guds nåd och gåva i Kristus etc. Gåvorna och Anden växer visserligen dagligen till i oss, men har ännu inte kommit oss till del i sin fullhet. Därför finns det ännu hos oss kvar synd och onda begär, som strider mot Anden – enligt apostelns ord i kap. 7:14 ff. och Gal. 5:17 och enligt ordet i 1 Mos. 3:15 om fiendskapen mellan kvinnans säd och ormens säd. Nåden åstadkommer dock så mycket, att vi räknas såsom helt och fullkomligt rättfärdiga inför Gud. Ty hans nåd kan inte liksom gåvorna delas och

styckas, utan den upptar oss till hela vår varelse i Guds välbehag, för Kristi, vår förespråkares och medlares, skull och därför att gåvorna har börjat tilldelas oss.

På det sättet förstår du kap. 7, i vilket S:t Paulus ännu kallar sig en syndare, fastän han i kap. 8:1 säger, att ingen fördömelse (Luther översätter: intet att fördöma) finns för dem som är i Kristus Jesus. Detta kan han säga, därför att han ännu inte äger gåvorna och Anden i fullt mått. Vårt kött, som ännu inte blivit dödat, gör oss till syndare. Men emedan vi tror på Kristus och har en förstlingsgåva av Anden, är Gud så god och nådig mot oss, att han inte vill se till eller döma sådan synd, utan han vill handla med oss efter vår tro på Kristus, tills synden blir dödad.

Tro är inte en sådan självgjord mening eller dröm, som somliga anser vara tro. Och när de ser, att livet inte blir bättre, och att inga goda gärningar följer med den, fastän de kan både höra och tala mycket om tron, så förleds de till den villfarelsen, att tron inte är tillräcklig. Man måste dessutom göra goda gärningar, om man vill bli rättfärdig och salig. Detta beror på, att när de hör evangelium, så tar de emot det och gör sig av egna krafter en tanke i hjärtat: jag tror. Och detta räknar de för en sann tro. Men då den inte är annat än en mänsklig dikt och tanke, som hjärtats innersta aldrig tillägnat sig, så bär den inte heller någon frukt och har ingen bättring med sig.

Men tron är ett Guds verk i oss, vilket förvandlar oss och föder oss på nytt av Gud (Joh. 1:13) och dödar den gamle Adam, gör oss till helt andra människor i hjärta, håg, sinne och alla krafter och för den helige Ande med sig. Ja, tron är ett levande, ivrigt, verksamt, mäktigt ting, så att det är omöjligt, att den inte oavslått skulle verka vad som är gott. Den frågar inte heller, om man skall göra goda gärningar, utan innan man frågar har den gjort dem och är alltid sysselsatt med det. Men den som inte gör sådana gärningar, han har ingen tro, han famlar och ser sig omkring efter tro och goda gärningar. Han vet varken vad tro eller goda gärningar är, men pratar och orerar en massa om tron och de goda gärningarna.

Tron är en levande och dristig förtröstan på Guds nåd, så viss att man tusen gånger kunde dö för den. Och en sådan förtröstan på och visshet om Guds nåd gör människan glad, frimodig och oförskräckt inför Gud och allt skapat: detta är den helige Andes verk i tron. Så blir människan villig att gärna, utan något tvång, göra var människa gott, tjäna alla, och lida vad det än må vara, Gud till behag och ära, som visat henne sådan nåd. Det är alltså omöjligt att skilja tro och gärningar åt. Ja, det är lika omöjligt som att skilja värme och ljus från elden.

Akta dig därför för dina egna falska tankar och för allt tomt prat av sådana människor, som tror sig skickade att döma om tron och goda gärningar, fast de är stora narrar. Be Gud, att han ger dig tron. Annars blir du väl utan tro till evig tid - du må tänka och sträva så mycket du vill och förmår.

Rättfärdighet är nu en sådan tro, och den kallas Guds rättfärdighet eller en rättfärdighet som gäller inför Gud, emedan Gud ger den och räknar den som rättfärdighet för Kristi, vår medlares, skull. Dessutom driver den människan att ge var och en vad hon är honom skyldig. Ty genom tron blir människan fri från synd och lär sig att älska Guds bud. Därmed ger hon Gud den ära som tillkommer honom, och betalar vad hon är honom skyldig. Men människorna tjänar hon villigt på det sätt hon kan, och betalar därmed också vad hon är skyldig var man. Sådan rättfärdighet kan vår natur, vår fria vilja och våra egna krafter inte åstadkomma. Ty liksom ingen kan ge sig själv tron, så kan han inte heller ta bort otron. Hur skulle han då kunna ta bort en enda synd, om det också vore den minsta? Vad som sker i otro eller utan tro, det är därför idel falskhet, skrymteri och synd (Rom. 14:23), det må sedan se aldrig så lysande ut.

Kött och ande får du inte här förstå på det sättet, som om kött blott vore detsamma som okyskhet, och ande sådant som rör sig i hjärtats innersta. Utan kött kallar Paulus liksom Kristus (Joh. 3:6) allt, som är fött av kött: hela människan med kropp och själ, med förnuft och alla sinnen, därför att allt detta i henne följer köttets böjelser. Du bör alltså veta att kalla den för köttslig, som diktar, predikar och pratar mycket om höga andliga ting utan att äga nåden. Det kan du se av Gal. 5:20, där aposteln talar om köttets gärningar, bland vilka även nämns katteri och hat. Och i Rom. 8:3 säger han, att lagen var försvagad genom köttet, vilket inte är sagt endast om okyskheten utan om alla synder. Men framför allt är det sagt om otron, en synd som endast hör till anden. Å andra sidan kan du mycket väl kalla den för andlig, som sysslar med de mest utvärtes gärningar, såsom t.ex. Kristus, då han tvådde lärjungarnas fötter, och Petrus då han for ut med båten och fiskade. Alltså, kött är en människa, som i sitt sinne och i sina gärningar lever för vad som tjänar köttets nytta och det timliga livet. Ande åter är den som i sitt sinne och i sina gärningar lever för vad som tjänar anden och det tillkommande livet.

Utän att förstå dessa ord på detta sätt, kommer du aldrig att fatta detta S:t Paulus brev eller någon bok i den heliga Skrift. Ta dig fördenskull i akt för alla lärare, som brukar dessa ord annorlunda, vilka de än må vara, t.o.m. Hieronymus, Augustinus, Ambrosius, Origenes och deras likar eller ännu förnämligare. Nu vill vi ta itu med själva brevet.

En evangeliets predikare bör i första rummet bestraffa och göra till synd allt i livet, som inte sker i kraft av Anden och tron på Kristus, genom att ställa lagen och synderna i ljuset. Det skall ske för att människorna skall bringas att känna sig själva och sitt elände, så att de blir ödmjuka och begär hjälp. Så gör även S:t Paulus. **I första kapitlet** börjar han med att bestraffa de grova synderna och otron, som ligger i öppen dag. Det gjorde hedningarnas synder och det gör i våra dagar deras synder, som lever utan Guds nåd. Aposteln säger: Guds vrede uppenbarar sig från himmelen över alla människor för deras gudlösa väsens och deras orättfärdighets skull. Ty fast de vet och dagligen ser, att det finns en Gud, så är ändå naturen till sitt väsen ond utan nådens bistånd. Den är så ond, att den varken tackar eller prisar honom, utan förblindar sig själv och oavlåtligt går allt längre i ondska, tills den utan att skämmas först utövar avguderi och sedan de skändligaste synder. Dessutom underlåter den att straffa sådant hos andra.

I andra kapitlet utsträcker han sina straffande ord också till dem, som till det yttre verkar rättfärdiga, men som syndar i det fördolda. Sådana var judarna. I våra dagar är det alla skrymtare, som lever hederligt men utan kärlek till det goda, och som i hjärtat är fiender till Guds lag, men likväl gärna dömer andra människor. Sådana är ju alla skenheliga, som anser sig själva rena, men ändå är fulla av girighet, hat, högfärd och all orenlighet (Matt. 23:28). Det är just dessa, som föraktar Guds godhet och genom sin hårdhet hopar över sig vreden. Som en rätt uttolkare av lagen fritar S:t Paulus alltså ingen från synd. Han förkunnar Guds vrede för alla, som tror sig kunna leva rätt endast med naturliga krafter eller med sin fria vilja, och han låter dem inte vara det ringaste bättre än de uppenbara syndarna. Ja, han säger, att de är hårdnackade och obotfärdiga.

I tredje kapitlet slår han ihop dem och säger, att den ene inte har något förmer än den andre. De är alla syndare inför Gud. Skillnaden är endast den, att judarna har haft Guds lag, fastän många inte trott på den. Det har ändå inte omintetgjort Guds trofasthet och sannfärdighet. Här citerar han från Ps. 51:6, att Gud må finnas rättfärdig i sina ord. Därefter upprepar han åter och bevisar även med Skriftens ord, att alla är syndare och att ingen blir rättfärdig genom lagens gärningar, utan att lagen är given endast för att vi skall se vår synd.

Sedan börjar aposteln att undervisa om den rätta vägen till rättfärdighet och salighet och säger: Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, men måste bli rättfärdiggjorda utan att ha förtjänat det. Det sker genom tron på Kristus, som har förvärvat oss detta genom sitt blod och blivit ett försoningsmedel för oss, givet av Gud. Han förlåter oss all vår förut begångna synd för att visa, att endast hans rättfärdighet, som han ger i tron, kan hjälpa oss. Och denna rättfärdighet,

som förut blivit omvitnad genom lagen och profeterna, är nu uppenbarad genom evangelium. Alltså görs lagen genom tron gällande, fastän lagens gärningar tillsammans med deras berömmelse slås ned genom detta.

Sedan nu synden har dragits fram i ljuset i de tre första kapitlen, och trons väg till rättfärdighet har framställts, börjar aposteln i **fjärde kapitlet** bemöta några invändningar och protester. Först tar han upp den invändning som så gement hörs från alla dem som hör om tron, hur den gör rättfärdig utan gärningar: Skall man alltså inte göra några goda gärningar? Här tar han fram Abrahams exempel och säger: Vad åstadkom då Abraham med sina gärningar? Var allt till ingen nytta? Var hans gärningar till ingen nytta? Aposteln drar slutsatsen, att Abraham blev rättfärdig genom tron allena utan alla gärningar. Ja, Skriften prisar honom rent av rättfärdig även före omskärelsens gärning, endast för hans tros skull (1 Mos. 16:6). Men om omskärelsens gärning, som Gud trots allt hade befallt honom göra och som därför var en god lydnadsgärning, inte bidragit till hans rättfärdighet, så kan helt visst inte heller någon annan god gärning bidra något till rättfärdigheten. Nej, liksom Abrahams omskärelse var ett yttre tecken, genom vilket han bestyrkte sin rättfärdighet i tron, så är alla goda gärningar endast yttre tecken, som följer av tron, och vilka som goda frukter bestyrker att människan i sitt hjärta redan är rättfärdig inför Gud.

På det sättet ger nu S:t Paulus genom ett kraftigt exempel ur Skriften bekräftelse på sin förut i tredje kapitlet framställda lära om tron. Han anför ytterligare ett vittne, nämligen David i trettioandra psalmen, vilken också säger, att människan blir rättfärdig utan gärningar, fast hon inte fortsätter att vara utan gärningar sedan hon blivit rättfärdig. Därefter tillämpar han vidare detta exempel på alla andra lagens gärningar och drar slutsatsen, att judarna inte kan vara Abrahams arvingar endast på grund av härstamningen och ännu mycket mindre på grund av laggärningar. Utan de måste ärva Abrahams tro om de vill vara rätta arvingar, eftersom Abraham före lagen, både före Moses och omskärelsens lag, blivit rättfärdig genom tron och kallad en fader för alla som tror. Till detta kommer, att lagen snarare verkar vrede än nåd, eftersom ingen fullgör den av kärlek och fri böjelse. Genom lagens gärningar kommer ju snarare onåd än nåd. Därför kan tron allena förvärva den nåd som utlovats åt Abraham. Sådana exempel är också upptecknade för vår skull för att också vi skall tro.

I **femte kapitlet** kommer aposteln till trons frukter och gärningar. Det är sådana som frid, glädje, kärlek till Gud och alla människor samt vidare trygghet, frimodighet, glättigt sinne, mod och hopp i bekymmer och lidande. Ty där tron är rätt blir allt sådant följd, på grund av den överflödande gåva, som Gud har

skänkt oss i Kristus. Han har låtit honom dö för oss, innan vi ens kunde be honom om det, ja, medan vi ännu var fiender. Det står alltså fast, att tron gör rättfärdig utan alla gärningar. Ändå följer inte av det, att man inte skall göra någon god gärning, utan att de goda gärningarna inte kan utebli. Det vet de verkliga ingenting om, utan de hittar på åt sig egna gärningar, i vilka det varken finns frid, glädje, trygghet, kärlek, hopp, frimodighet eller något annat, som utmärker tron och en rätt kristlig gärning.

Därefter gör han en sidoutflykt, en spatsertur så att säga, och berättar, varifrån både synd och rättfärdighet, död och liv härleder sitt ursprung, och ställer träffande Kristus och Adam mot varandra. Han vill sålunda säga: Därför måste Kristus komma, en andre Adam, som gav sin rättfärdighet i arv åt oss genom en ny andlig födelse i tron, liksom den förste Adam gett oss synden i arv genom den köttsliga födelsen.

Men därmed blir det fastställt och bekräftat, att ingen kan hjälpa sig själv ut ur synden till rättfärdigheten genom gärningar, lika litet som han kan hindra sin lekamliga födelse. Detta bevisas även därav, att lagen har förökat synden i stället för att minska den. Den borde ändå rimligen hjälpa, om något överhuvud skulle kunna hjälpa till rättfärdighet, men så långt från hjälp var den när den kom. Ty den onda naturen blir endast så mycket mera fientlig mot lagen och så mycket angelägnare att tillfredsställa sin egen begärelse, ju mer lagen förbjuder det. Lagen gör följaktligen Kristus ännu mera nödvändig och kräver ännu mera nåd, som kunde komma naturen till hjälp.

I sjätte kapitlet tar aposteln upp trons särskilda, underfulla verk: andens strid mot köttet för att fullständigt döda den ännu kvarvarande synden och de begärelser, som stannat kvar efter mottagandet av rättfärdigheten. Och han lär oss, att vi inte blivit så frigjorda från synder genom tron, att vi skulle få vara överksamma, lata och säkra, som om det inte mera skulle finnas någon synd hos oss. Synd finns där – men den tillräknas inte till fördömelse, på grund av tron, som strider mot den. Därför har vi nog att göra med oss själva livet igenom, om vi skall kuva vår kropp, döda dess lustar och tämja dess lemmar, så att de är anden underdåniga och inte följer begärelserna. Detta skall ske för att vi skall förenas med Kristus i en lika död och uppståndelse och uppnå fullbordan av vårt dop (vilket också är ett tecken till syndens dödande och nådens nya liv), till dess vi i fullkomlig renhet från alla synder också uppstår kroppsligen med Kristus och lever med honom evinnerligen.

Och det kan vi göra, säger han, eftersom vi är under nåden och inte under lagen. Detta utlägger han själv så: att vara utan lag betyder ingalunda detsamma som

att inte ha någon lag och göra vad man behagar. Men att vara under lagen, det är att utan nåden umgås med lagens gärningar. Då härskar visserligen synden genom lagen, eftersom ingen älskar lagen av naturen, och detta är en svår synd. Men nåden gör, att vi älskar lagen. Så är då ingen synd mer, och lagen står inte emot oss mera utan är ense med oss.

Men detta är den rätta friheten från synden och lagen, om vilken han skriver i slutet av detta kapitel, att det är en frihet till att av fri böjelse göra endast det goda och utan lagens tvång leva rätt. Därför är friheten en andlig frihet, som inte upphäver lagen utan skänker vad lagen fordrar, nämligen fri böjelse och kärlek. Med detta blir lagen tillfredsställd och har inget mer att utkräva och fordra. Det är som om du skulle stå i skuld till en fordringsägare och inte kunna betala. Då kunde du bli kvitt skulden på två sätt: antingen genom att han inte skulle ta någonting av dig utan river sönder skuldebrevet, eller också genom att en god man skulle betala för dig och ge dig möjlighet att döda skuldebrevet. På detta senare sätt har Kristus gjort oss fria från lagen. Därför är det inte fråga om en lössläppt, köttslig frihet, som inte skulle vara skyldig att göra något, utan en frihet som gör mycket, ja, allt och så blir fri från skuld och från lagens fordran.

I sjunde kapitlet tar aposteln till bekräftelse på detta en bild, hämtad från det äktenskapliga livet. När en man dör, så är hustrun fri. Den ene är inte längre bunden av den andre. Det är inte så att kvinnan inte får eller kan ta en annan man, tvärtom har hon först nu frihet att ta en annan, vilket hon förut inte kunde – innan hon var löst från den förste mannen.

På liknande sätt är vårt samvete bundet vid lagen, under den syndiga gamla människan. Om denna dödas genom Anden, så är samvetet fritt, och de båda är inte längre bundna vid varandra. Detta skall inte förstås så som om samvetet inte hade något att göra, utan nu först skall det på allvar hänge sig åt Kristus, den andre mannen, och bära livets frukt.

Därpå beskriver han utförligare syndens och lagens art, hur genom lagen synden riktigt får liv och styrka. Ty den gamla människan blir bara så mycket fientligare mot lagen, när hon inte kan betala vad lagen kräver. Ty synd är hennes natur, och hon kan inte något annat av sig själv. Därför är lagen hennes död och vållar alla hennes lidanden. Det skall inte förstås så, att lagen skulle vara ond, men den onda naturen kan inte lida det goda, eller att lagen utkräver det goda av henne. En sjuk kan inte fordra, att man fordrar av honom, att han skall springa och hoppa och annars vara som en frisk.

Av det här drar S:t Paulus den slutsatsen, att där man lär känna lagen rätt och förstår den allra bäst, där åstadkommer den inte något mera, än att den erinrar oss om vår synd och dödar oss genom den. Den gör oss också förtjänta av den eviga vreden, som man grundligt får lära sig och blir övertygad om i samvetet, när det på allvar träffas av lagen. Man måste följaktligen ha något annat, något mera än lagen, för att göra människan behaglig för Gud och salig. Men de som inte rätt känner lagen, de är blinda och går i sin förmåtenhet ända dit, att de tror sig kunna uppfylla lagens fordran med gärningar. Ty de vet inte hur mycket lagen begär, nämligen ett hjärta med villig och glad håg. Därför ser de inte Moses verkliga ansikte. Täckelset ligger över det och döljer det.

Därefter visar han hur ande och kött strider mot varandra i människan. Han framställer sig själv som exempel, för att vi skall lära oss att rätt förstå hur det går till att döda synden i vårt inre. Men han kallar både köttet och anden en lag. Ty liksom det utmärker den gudomliga lagen att driva på och utkräva, så driver även köttet på och pockar och rasar mot anden och vill ha sin vilja fram. Å andra sidan driver anden på och ställer krav mot köttet och söker göra sin vilja gällande. Denna tvekamp pågår inom oss så länge vi lever, hos den ene mer, hos den andre mindre, allteftersom anden eller köttet får överhand. Och likväl är hela människan själv på en gång bådadera, både ande och kött, och hon strider mot sig själv till dess att hon blir helt andlig.

I åttonde kapitlet tröstar aposteln dem som kämpar så och säger, att köttet inte kan fördöma dem. Vidare visar han, hurdana anden och köttet är till sin natur. Han visar också hur anden kommer från Kristus, som gett oss sin helige Ande, vilken gör oss andliga och kuvar köttet och ger oss visshet, att vi – hur häftigt synden än rasar i oss – dock är Guds barn, så länge vi blott lyder Anden och motstår synden för att döda den. Men eftersom ingenting är så nyttigt till att kväva köttet som kors och lidande, tröstar han oss med att vi i lidandet får hjälp av Anden, kärleken och allt skapat. Det sker nämligen dels genom att Anden suckar inom oss, dels att skapelsen längtar efter förlossning från köttet och synden tillsammans med oss.

Vi ser sålunda, att dessa tre kapitel, sjätte, sjunde och åttonde, uppfordrar till ett enda trons verk, nämligen det som består i att döda den gamle Adam och underkuva köttet.

I nionde, tionde och elfte kapitlen undervisar aposteln om Guds eviga rådslut. Av det beror det ytterst vem som skall tro eller inte tro, bli löst från synden eller inte bli det, för att vår salighetssak helt och hållet skulle tas ur våra händer och läggas allenast i Guds hand. Och detta är även nödvändigt i högsta grad. Ty vi är

så svaga och vankelmodiga, att om det berodde på oss, skulle förvisso inte en enda människa bli salig. Djävulen skulle förvisso besegra alla. Men då det är visst, att Guds rådslut inte kan bli om intet och att ingen kan förhindra det, har vi ännu hopp mot synden.

Men här måste en gräns sättas för gudlösa och förmättna andar, som genast vill pröva sitt förstånd på dessa frågor och börja med det högsta, nämligen att i förväg utrannsaka den gudomliga utkorelsens bottenlösa djup och till ingen nytta grubbla över om de är utkorade. Sådana måste störta sig själva i fördärvet, så att de antingen förtvivlar eller låter allt gå vind för våg.

Men följ du detta brev i dess ordning. Låt det vara angeläget för dig att först tänka på Kristus och evangelium, så att du må lära känna din synd och hans nåd och sedan strida mot synden, som de åtta första kapitlen lär dig. Därefter, när du kommit till åttonde kapitlet där det talas om kors och lidande, skall du lära dig förstå vilken tröst som ligger i läran om utkorelsen, som kapitlen 9, 10 och 11 handlar om. Ty endast i lidande, kors och dödsnöd kan man syssla med utkorelsen, utan att det blir till skada och ger upphov till fördold vrede mot Gud. Därför måste Adam först vara riktigt död, innan man kan fördrå denna lära och dricka av det starka vinet. Vakta dig därför väl, så att du inte dricker vin, medan du ännu är i behov av modersmjölken. Varje lära har sitt mått, sin tid och sin ålder.

I tolfte kapitlet undervisar aposteln om den rätta gudstjänsten och gör alla kristna till präster. De skall offra, inte penningar eller boskap såsom lagen bjöd, utan sina egna kroppar genom att döda begärelserna. Därefter beskriver han de kristnas yttre livsföring i Andens rike, hur de skall undervisa, predika, regera, tjäna, ge, lida, älska, leva och handla mot vän, fiende och alla människor. Sådana gärningar gör en kristen. Ty, som det tidigare har sagts, tron är inte overksam.

I trettonde kapitlet föreskriver han, att man skall ära och lyda den världsliga överheten, som är förordnad av Gud. Om den än inte kan göra människorna fromma inför Gud, så åstadkommer den likväl så mycket, att de fromma i yttre avseende har fred och beskydd, och att de onda inte alldeles fritt kan göra orätt, ostört och utan fruktan. Därför bör också de fromma hålla den i ära, fastän de för sin del inte har behov av den. Till sist sammanfattar han allt i kärleken och framställer kristna såsom exempel i allt; såsom han har gjort emot oss, så skall även vi göra och följa efter honom.

I fjortonde kapitlet lär han oss att fara varligt fram med de samveten, som är svaga i tron, och skona dem, så att vi inte brukar den kristliga friheten till de

svagas skada utan till deras uppbyggelse. Ty om man inte gör så blir följden tvedräkt och förakt för evangeliet. Detta senare är trots allt nödvändigt för oss alla. Därför är det bättre att ge efter något för de svaga i tron tills de blir starkare, än att evangeliets lära alldeles skulle gå under. Och att göra så är en synnerlig kärlekens gärning, som väl även nu i högsta grad är av nöden, då man utan att det är nödvändigt hänsynslöst oroar svaga samveten genom köttätande (på fastedagar) och andra friheter, innan de lärt känna sanningen.

I femtonde kapitlet framställer han Kristus som ett föredöme och manar oss att ha fördrag även med andra svaga, nämligen sådana som på ett eller annat sätt är skräpliga och fångna i uppenbara synder och dåliga seder. Dessa får man inte stöta bort utan måste fördra dem, tills också de bättrar sig. Ty så har Kristus gjort med oss och gör så ännu dagligen: han har fördrag med mångahanda fel och dåligt leverne hos oss, utom all annan ofullkomlighet, och hjälper oss hela tiden.

Till sist ber aposteln för församlingen, prisar den och anbefaller den i Guds händer, talar om sitt ämbete och sin predikan och ber dem vänligt att delta i insamlingen till de fattiga i Jerusalem. Allt vad han talar om och sysslar med är idel kärlek.

Det sista kapitlet är ett kapitel med hälsningar, men däri inskjuter han en varning för människolärer, som tränger sig in vid sidan av den evangeliska läran och vållar anstöt. Det är, som om han hade förutsett, att det från Rom och genom romarna skulle komma de vilseledande och anstötliga kyrkomötesbesluten och påvebuden och hela vimlet av mänskliga lagar och bud. Dessa dränker nu hela världen och har undanträngt detta brev och hela den heliga Skrift tillika med Anden och tron, så att det inte återstår mera än avguden buken, vars tjänare Paulus här med hårda ord bannar. Må Gud frälsa oss från dem! Amen.

Sålunda finner vi i detta brev i rikaste mått, vad en kristen behöver veta, nämligen vad lag, evangelium, synd, straff, nåd, tro, rättfärdighet, Kristus, Gud, goda gärningar, kärlek, hopp, kors är för något, och hur vi skall bete oss mot oss själva och mot varje annan människa, hon må vara rättfärdig eller syndare, stark eller svag, vän eller fiende. Dessutom bestyrker aposteln allt detta med förträffliga bevis ur den heliga Skrift och bevisar det genom exempel från sitt eget liv och från profeterna, så att ingenting mera är att önska. Det verkar därför, som om S:t Paulus i detta brev hade velat att en gång skriva ned hela den kristna och evangeliska läran i korthet och öppna vägen till hela Gamla testamentet. Ty den som har detta brev väl inpräglad i sitt hjärta, han äger utan tvivel inom sig också Gamla testamentets ljus och kraft. Därför må varje kristen i detta brev söka en oavlåtlig och trägen övning. Därtill give Gud sin nåd! Amen.

/Martin Luther